

Změna žaloby může nastati i podáním mezitímního návrhu určovacího. — Dosah § 467 č. 3 c. ř. s.

Žalovaní František a Františka K., nájemci hostince v S., odebírali od žalující firmy E. N. pivo podle smlouvy za cenu 140 Kč za 1 hl. Ježto výrobní náklady stouply, oznámila žalobkyně v lednu 1924 žalovaným, že následkem změny hospodářských poměrů zvyšuje cenu piva na 150 Kč.

Žalobkyně tvrdila v žalobě, že žalovaní proti oznámenému zvýšení ceny ničeho nenamítali, pivo přes to dále odebírali, tyto zvýšené ceny platili jednak hotově jednak à conto, a teprve později proti ceně vznesli námitky; dále tvrdila, že žalovaní dluhovali činži z hostince v S., kterou za ně žalobkyně majitelům domu předem zaplatila, a z těchto důvodů žalobkyně tvrdí, že jí vzešlo ku 21. květnu 1925 saldo 4733 Kč 33 h, jehož zaplacení se žalobou domáhají.

Během sporu podala žalobkyně mezitímní návrh určovací, aby bylo zjištěno její právo, účtovat za dodané pivo bez ohledu na smlouvu zvýšenou cenu 150 Kč za 1 hl následkem změny poměrů.

Okresní soud v U. mezitímním rozsudkem uznal právem, že žalovaní nejsou povinni platiti žalobkyni ceny piva zvýšené na 150 Kč za 1 hl bez ohledu na smlouvu následkem změny poměrů, a rozhodnutí o útratách vyhradil rozsudku konečnému.

Zemský soud civilní v P. na odvolání žalující firmy usnesl se odvolání to, pokud jím byla navrhována změna rozsudku, odmítnouti, a uznal právem, že se odvolání, pokud navrhováno jest zrušení rozsudku, nevyhovuje, rozsudek ten se potvrzuje a žalobkyně uznává povinnou k náhradě útrat.

Odmítnutí odvolání odůvodněno bylo tím, že byla navržena změna rozsudku, aniž uvedeno, jaká změna, což neodpovídá § 467 č. 3. c. ř. s.

Nejvyšší soud vyhověl dovolání žalující firmy, zrušil usnesení odvolacího soudu odvolání odmítající i rozsudek jeho ve věci samé, vrátil spor odvolacímu soudu k dalšímu projednání a rozhodnutí, a to s tímto odůvodněním:

V odvolání bylo dosti zřetelně vysloveno, čeho si odvolatel přeje, a nebylo třeba, by právě ku konci odvolání bylo přesně řečeno, v jakém smyslu odvolací návrh má býti učiněn podkladem rozhodnutí odvolacího soudu, neb takovéto umístění odvolacího návrhu není předepsáno. O záměru strany není podle celého provedení odvolání žádné pochybnosti, neboť žalující strana

v odvolání vyličuje, oč v tomto případě jde a co má být rozhodnuto, ovšem podle jejího mezitímního určovacího návrhu. Přihlížeje k tomu měl se odvolací soud zabývat odvoláním žalující strany ve věci samé, a když tak neučinil, jest odůvodněna stížnost do odmítnutí odvolání podle § 519 č. 1 c. ř. s., spojená s dovoláním, i bylo jí vyhověti a po zrušení usnesení odvolacího soudu jemu uložiti, aby o odvolání věcně rozhodl.

Toto rozhodnutí o stížnosti žalobkynině mělo za následek, že musilo dojít i ke zrušení dalšího výroku odvolacího soudu, ježto nyní při novém jednání odvolací soud bude zkoumati věc i s právních hledisek svých vlastních a může dospěti k jinému právnímu názoru, než dospěl první soud, a může rozhodnouti pak jinak o odvolání žalující strany, než se nyní stalo, když šlo jen o to, zda s právního hlediska soudu první stolice jest potřebí navrhovaného doplnění čili nic.

Při novém jednání na odvolacím soudě nebude lze zůstaviti bez povšimnutí pravou podstatu mezitímního určovacího návrhu žalující strany, která sama v dovolání vyslovuje o ní své pochybnosti.

Podle § 236 c. ř. s. předpokládá podstata mezitímního návrhu určovacího, že za sporu se stalo sporným právo neb právní poměr, na jejichž existenci neb neexistenci závisí rozhodnutí o žalobní prosbě úplně neb částečně.

To nelze o žalobcově návrhu říci, nelze toho však ani po-
minouti přes to, že po formální stránce byl mezitímní návrh soudem první stolice připuštěn, neboť při rozhodování o materiálním odůvodnění mezitímního návrhu určovacího nelze se vázati nesprávným právním posouzením mezitímního návrhu určovacího s hlediska formálního.

Žalobcův mezitímní návrh určovací jest pro tento spor naprosto bezvýznamný.

V žalobě bylo uvedeno, že ku dni 21. května 1925 se objevilo ve prospěch žalobcův saldo Kč 4.733.33 jednak proto, že nebyla uznána cena 150 Kč za 1 hl piva, jednak že žalovaní zůstali dlužni náhradu činže. Uplatňuje tedy žaloba úhrnný peníz, který se skládá jednak z částky, připadající na ceny piva, jednak z částky, tvořící dlužnou činži, kterou žalující strana platí podle svého tvrzení za žalované. Ani v žalobě ani za pozdějšího jednání nebylo uvedeno, kolik připadá na nedoplatek kupní ceny piva a kolik na dlužnou činži.

Mezitímní návrh určovací jest podle tohoto vyličení naprosto bez významu pro rozhodnutí sporu, pokud žaloba žádá od žalovaných náhradu za zaplacenou činži, a naprosto bez vý-

znamu jest i pro rozhodnutí, zdali žalovaní souhlasili se zvýšením ceny piva na 150 Kč za 1 hl.

Z toho jest zřejmo, že žalující strana svým mezitímním určovacím návrhem vnesla do sporu novou spornou otázku, zda má právo zvýšiti ceny piva samostatně — protivou k žalobě, když se odvolávala na souhlas žalovaných k tomu — uplatňujíc nyní v mezitímním návrhu určovacím, že jest oprávněna ku zvýšení ceny piva jednostranně bez ohledu na smlouvu z důvodu změny hospodářských poměrů.

Vpravdě uplatnil žalobce svým mezitímním určovacím návrhem nový žalobní důvod a změnil tak žalobu, o které žalovaní u odvolacího soudu dále jednali.

Jde-li však správně o nový žalobní důvod, o němž podle § 393 odst. 1. c. ř. s. též může býti rozhodnuto mezitímním rozsudkem, zůstává i nadále pro ocenění předmětu sporu, o kterém rozhoduje odvolací soud, směrodatným peníz a žalobní prosby, jež dosud ovšem neuvádí, kolik připadá na nedoplatek ze zvýšené ceny piva.

Odvolací soud při novém rozhodování nebude míti proto příčiny, aby oceňoval předmět, o kterém rozhodne, nýbrž směrodatné bude určení peníze, který připadá na nedoplatek ze zvýšené ceny piva, a jen podle tohoto peníze bude lze pak posouditi případnou přípustnost dovolání podle § 502 odst. 2. c. ř. s.

Rozhodnutí nejvyššího soudu ze 4. června 1926, č. j. Rv I 2102/25-1. —t.

Není účelem provádění důkazů vyhledávati teprve skutkový základ sporu. Následkem toho nelze neúplnosti přednesu stran odstraniti dotázkami při výsledku stran.

Žalobce žaluje žalovaného na zaplacení 20.000 Kč a tvrdí, že žalovaný je povinen zaplatiti mu tuto částku jako přiměřenou odměnu za to, že k jeho žádosti byl neúnavně činným, zařizoval a obstarával různé intervence a sháněl pokyny k nejpromyšlenějšímu a nejúčelnějšímu postupu, aby totiž žalovanému, jakožto majiteli velkostatku bylo při převzetí tohoto státem ponecháno více, než § 11 zák. zák. připouští.

První instance nenabyla přesvědčení, že žalobce nějaké takové práce konal a žalobu zamítla.

Druhá instance potvrdila napadený rozsudek proto, že žalobce blíže neoznačil dotyčných prací a tak neumožnil jejich ocenění.